

آزادی تعهد:

نقش نویسنده در کتاب ادبیات چیست؟ اثر سارتر

سوسن پورصنعتی

استادیار زبان و ادبیات انگلیسی، گروه زبان و ادبیات انگلیسی، دانشگاه علامه طباطبائی، تهران، ایران

علی حسن پور دربندی (نویسنده مسؤول)

دانشجوی کارشناسی ارشد زبان و ادبیات انگلیسی، گروه زبان و ادبیات انگلیسی، دانشگاه تهران، ایران

چکیده

مبحث تعهد در ادبیات بلافاصله پس از مواجهه با تحولات پس از جنگ جهانی دوم، به مثابه مناقشه‌ای بحث‌برانگیز ظهور یافت. اهمیت ادبیات در حوزه‌های مختلف و به ویژه در حوزه سیاسی مورد بازبینی قرار گرفت. ادبیات در مقام فعالیتی منفعلانه و غیرکاربردی قلمداد می‌شد که ناتوان از ابراز ترس و واهمه‌ی جنگ جهانی دوم پنداشته می‌شد. ژان پل سارتر، چهره‌ی برجسته‌ی مکتب اصالت وجود در فرانسه، با چنین رویکردی به ادبیات به مقابله پرداخت. سارتر به منظور یافتن راهی برای مشارکت فعالانه‌ی نویسندگان در جامعه به بررسی نقش نویسنده و خواننده پرداخت. پژوهش حاضر سه فصل نخست کتاب *ادبیات چیست؟* که عبارتند از «نوشتار چیست؟»، «برای چه باید نوشت؟» و «برای چه کسی باید نوشت؟» را مورد خوانش قرار می‌دهد. اگرچه مقاله پیش روی به‌طور مستقیم فلسفه‌ی اصالت وجود سارتر را مورد بررسی قرار نمی‌دهد، اما ریشه‌های درک سارتر از ادبیات در فلسفه‌ی قاره‌ای و همچنین انتقادات آلن رب‌گریه و آرونو را به اثر مذکور تبیین می‌کند و بدین منظور ایده‌ی تعهد و آزادی نویسنده از منظر سارتر و هر آنچه را که وی در قالب «ادبیات حقوق بشر» معرفی کرد شرح می‌دهد. «ادبیات حقوق بشر» در نزد سارتر، همچون پادزهری در مقابل مارکسیسم و سرمایه‌داری است که می‌تواند بشر را از زنجیرهای تاریخ رها سازد.

واژگان کلیدی: سارتر؛ نویسنده؛ آزادی؛ موقعیت تاریخی؛ تعهد.